

СЕКЦІЯ «ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ»

УДК 373.2.011.3-51(477)

ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ДЛЯ СИСТЕМИ ДОШКІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ

Т. С. Бевз

На сьогоднішній день вимоги до педагогічних працівників потребують творчого підходу до організації освітньої діяльності, спонукають до внесення у діяльність передових прогресивних ідей зарубіжного дошкільного виховання та освіти, впровадження нововведень, вдало поєднаних з освітніми традиціями минулого. Узагальнений досвід минулого, його аналіз у контексті нових політичних, економічних, соціокультурних та ідеологічних реалій відкриває нові можливості впливу на сучасні процеси в даній професійній галузі.

У другій половині ХХ – на початку ХХІ ст. відбулися суттєві зміни в розвитку дошкільного виховання в Україні, для потреб якого і здійснюється професійна підготовка педагогічних кадрів. Українські дослідники Л. Артемова, А. Богуш, Н. Гавриш, Т. Танько та ін. трактують педагогічний процес як цілісну систему формування професійної компетентності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку, його професійного та особистісного самовиховання і саморозвитку, готовності до здійснення широкого кола завдань дошкільної освіти. Між змінами, яких зазнав сам процес виховання дітей дошкільного віку та змінами в підготовці педагогів-вихователів, відбувається тісний взаємозв'язок, що потребує фахового осмислення.

З метою успішної діяльності вихователь дошкільного закладу має освоїти певну сукупність знань, умінь, виховувати в собі позитивні індивідуальні якості. Цілісність і взаємодія їх є передумовою продуктивної реалізації професійних функцій вихователя дошкільного закладу [1, с. 1–2].

Таблиця 1

Основні професійні функції вихователя дошкільного закладу

Догляд за дітьми	Визначається у забезпеченні життєдіяльності дітей на основі головних методик і технологій педагогічної діяльності; турботі про їх здоров'я; створенні позитивних емоцій; формуванні раціонального виховного середовища; наданні за необхідності першої медичної допомоги.
Гностично-дослідницька	Має на меті вивчення індивідуальних особливостей дітей; моніторинг фактів їхньої поведінки; планування розвитку особистості кожної дитини і колективу загалом; засвоєння нових педагогічних технологій.
Виховна	Здійснюється в розробленні та реалізації змісту виховання і навчання, відборі нових форм і методів щодо формування у дитини ставлення до природи, навколишнього світу, інших людей і себе, інтересу та культури пізнання.
Конструкторсько-організаційна	Призначена на організацію педагогічного процесу в дошкільному закладі; використання нових методів, які забезпечують ефективний розвиток дітей; педагогічне управління поведінкою й активністю.
Діагностична	Полягає у визначенні рівня особистісного розвитку дітей, стану педагогічної діяльності, завдань освітньо-виховної роботи з дітьми та батьками, висновків власної педагогічного процесу та його відповідності вимогам часу.
Координуюча	Забезпечує єдність роботи дошкільного закладу і сім'ї щодо створення повноцінного потенціалу виховного середовища, сприятливого для становлення самостійної, творчої особистості; використання педагогічно доцільних методик роботи з батьками на основі диференційованого підходу до різних типів сім'ї.

Сучасний педагог має прагнути до самовдосконалення у контексті ідей гуманізації виховання, має знати і вміти використовувати досягнення науки, формувати новітні методики навчання дітей, ефективно працювати з батьками, громадськістю. Запорукою успішної педагогічної діяльності вихователя є його ерудованість, сучасний світогляд, об'єктивна самооцінка, педагогічний такт, високорозвинені професійні якості, психолого-педагогічна освіченість, вміння працювати з дітьми.

Отже, освітньо-професійна підготовка педагогічних кадрів у закладах вищої освіти України передбачає формування майбутнього педагога як людини, якій характерні гуманність, духовність, творчість, та володіє необхідними для роботи в дошкільному закладі професійними знаннями, вміннями і навичками.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні / гол. ред. Н. О. Андрусич ; ред. Н. Ф. Сідаш. К. : Вид-во ДВПП Міннауки України, 1999.

УДК 37.091.64:811.112.2

ПОЯВА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ОСНОВНИХ ДИДАКТИЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ

Н. В. Бейліс

Одними з перших в часи історичних змін та під час реформування освіти зазнають змін навчальні програми й підручники. Відповідно до навчальних програм складають підручники, навчальні посібники та навчально-методичні комплекси з німецької мови як основні дидактичні засоби навчання німецької мови в загальноосвітній школі.

Підручнику відводиться особливе місце, так як він формує лінгвокраїнознавчу та соціокультурну компетенції та моделює систему навчання німецької мови, прийняту авторами. Ця система включає цілі навчання, зміст навчального предмета, особливості процесу формування знань, навичок і вмінь, методи і засоби навчання. Основними засобами, які використовуються у підручнику для реалізації мети і завдань навчання німецької мови, є вправи і завдання [1, с. 240].

Усі заходи, щодо реформування системи освіти на початку 80-х рр. ХХ століття не принесли бажаних змін, але саме вони викристалізувались проблеми навчальної літератури з іноземних мов та стали передумовою для створення підручників нового покоління.

Це розпочалося у 1981 році, прийняттям офіційному рівні впровадження і експериментальну перевірку цілих методичних комплексів, котрі почали з'являтися у шкільній практиці.

Трансформаційні процеси, що відбувались у сфері шкільної іншомовної освіти на початку ХХІ ст. відобразились на перегляді ролі шкільного підручника – він залишається основним, але не єдиним засобом навчання. На цьому етапі з'являються навчально-методичні комплекси – сукупність засобів навчання, що сприяють реалізації вимог чинної навчальної програми. Ці три компоненти (підручник, робочий зошит і програмний педагогічний засіб) у сукупності можна розглядати основними засобами реалізації не тільки цілей і змісту навчання, але й методичних концепцій авторів на новому етапі розвитку вітчизняної шкільної іншомовної освіти [2, с. 162–163].

У 2006 році співробітниками лабораторії навчання іноземних мов Інституту педагогіки АПН України був проведений аналіз чинних підручників з іноземних мов. За